

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова
департамент „Музика“, Нов български университет
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
за приносите на предложената като хабилитационен труд
художествено-творческа дейност на

доц. д-р Десислава Димитрова Щерева

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” (по пиано)
в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство,
към катедра „Пиано”, ТКДФ на НМА „Проф. Панчо Владигеров”,
(обявата в ДВ бр. 75/24.09.2019)

Биографични данни

Десислава Димитрова Щерева завършва СМУ в гр. Бургас в класа по пиано на Радка Чомакова. Продължава обучението си в Московската консерватория „П.И.Чайковски” при проф. Зинаида Игнатиева. През 1992 се дипломира, след което прави двугодишна изпълнителска аспирантура отново при проф. Зинаида Игнатиева. Има активна и разнообразна концертна дейност като солист (Софийска филхармония, *Софийски солисти*, Пловдивска филхармония, Симфониета *София*, Български камерен оркестър Добрич, Плевенска филхармония, Бургаска филхармония и др.) и камерен изпълнител. Партнира си на сцената с видните български диригенти Йордан Дафов, академик Васил Казанджиев, професор Пламен Джуров, цигуларите Майкъл Барта (САЩ), Александър Дубах (Швейцария), Александру Гавриловичи (Швейцария), румънският пианист Виничиу Морояну и др. Лауреат е на национални и международни конкурси: *Светослав Обретенов* България, Усти над Лабем Чехия, Сенигалия Италия. Участва на фестивалите *Софийски музикални седмици*, *Европейски музикален фестивал*, *Варненско лято*, *Аполония*, *Салон на изкуствата*, *Новогодишен музикален фестивал*, *Нова българска музика*, *Пианисимо*, Музикални празници *Емил Чакъров*, Дни на Руската клавирна музика и др., както и на фестивали в Гърция, Македония. През 2001 *Gega New* издава CD с Произведения за пиано от Панчо Владигеров в изпълнение на Десислава Щерева и Радка Чомакова. През 2008 този диск е селектиран и включен в международната поредица *Шедьоври на класиката*. През 2010 Щерева е поканена да участва в издаването на двоен компактдиск с цигулкови произведения на съвременния сирийски композитор Dia Succari. Записите се осъществяват в Берлин, като всяко произведение се акомпанира от различен пианист, общо 21 от цял свят. Репертоарът на Десислава Щерева е разнообразен, включва първите клавирни концерти от Брамс, Рахманинов, Прокофиев, но и по-рядко изпълнявани произведения като ранните седем клавирни концерта от В.А. Моцарт. Десислава Щерева е най-известна на музикалната аудитория с изявите си в *клавирно дуо Десислава Щерева – Евгения Симеонова* (от 1997). Дуото осъществява множество премиерни изпълнения на произведения от съвременни български автори (някои писани специално за тях от Александър Йосифов, Николай Кауфман, Красимир Тасков) и на творби от Леополд Кожелух, Дариус Мийо, Франсис Пуленк, Конлън Нанкароу и др. Правят студийни записи за БНР, няколко филма за БНТ от поредицата *По вълните на музиката*, участват като гости в многобройни специализирани радио и телевизионни предавания за класическа музика. Клавирното дуо е носител на II награда и лауреатско звание на V Международен конкурс за клавирни дуа в Япония и на диплом от IX Международен конкурс ТИМ Италия. През 2007 получават наградата *Золотая муза* за принос в популяризирането на руската култура и изкуство в България. Клавирното дуо реализира разнообразни проекти (последно е интегралното концертно изпълнение на Йоханес Брамс *Унгарски танци* за пиано на четири ръце, и Антонин Дворжак *Славянски танци* за пиано на четири ръце, осъществено многократно в България и чужбина като двата цикъла са записани студийно за първи път за фонда на БНР, а през 2016 *Унгарски танци* са издадени на CD от *Gega New*). Десислава Щерева е щатен асистент от 2001, от 2015 доцент в катедра *Пиано* в ТКДФ на НМА. През 2013 защитава докторска дисертация. Д-р Десислава Щерева е щатен преподавател по пиано и в департамент *Музика* в Нов български университет.

Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

Група от показатели "А" – минимални изисквани точки: 50

Защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор":
„Интерпретационни проблеми в произведенията за клавирно дуо на Александър

Йосифов“, диплома с № 28/09.07.2013.

Общо точки по група А – 50 т.

Група от показатели "В" – минимални изисквани точки: 100

Като хабилитационен труд Десислава Щерева представя следните активности:

Показател 4. Реализиран авторски продукт в областта на изкуствата **Издаден CD Унгарски танци от Йоханес Брамс от Gega New 11. 2016.**

Показател 5: Водеща (самостоятелна) творческа изява, в областта на изкуствата:

Като хабилитационен труд Щерева представя следните водещи творчески изяви в областта на изкуствата:

Солист на симфонични и камерни оркестри – 6 солови изяви и една световна премиера: 4.12.2014 – солист на Симфоничен оркестър на Държавна опера Бургас, диригент Йордан Дафов (Прокофиев-Концерт за пиано и оркестър № 1); **9.05.2016** – солист на Хасковски камерен оркестър, диригент Цанислав Петков (В. А. Моцарт – Концерт за пиано и оркестър № 5 ре мажор К 175); **12.04.2017** – солист на Габровски камерен оркестър, диригент Иван Стоянов (В.А. Моцарт Концерт за пиано и оркестър № 1 фа мажор К 37; Концерт за пиано и оркестър № 2 си бемол мажор К 39 и Ясен Воденичаров – „Звукове и шепот от кристалната гора“ за пиано и струнен оркестър – световна премиера); **20.06.2018** – солист на Габровски камерен оркестър, диригент Иван Стоянов (В.А. Моцарт – Концерт за пиано и оркестър № 3 в ре мажор К 40); **25.02.2019** – солист на Разградска филхармония, диригент Арто Чифчиян (Моцарт Концерт за пиано и оркестър №23 Dur К 488); **4.06.2019** – солист на Хасковски камерен оркестър, диригент Цанислав Петков (В. А. Моцарт Концерт за пиано и оркестър №4 К 41 G Dur).

Клавирно дуо Десислава Щерева – Евгения Симеонова: 7. 02. 11. 2016 – Интегрално изпълнение на „Славянски танци“ от Антонин Дворжак – Софийски фестивал за камерна музика „Аджитато“ 2016, БНР, Студио 1.

Общо точки по група В – 295 точки

Група от показатели "Г" – минимални изисквани точки: 150

В тази група Десислава Щерева представя 8 сериозни и водещи творчески изяви в областта на изкуствата, които не са основен хабилитационен труд.

Показател 13 Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд

Премиери на български и чуждестранни композитори – 5 концерта:

Георги Арнаудов – „Вратите на съня“ – тихи и приглушени симфонии за струнен оркестър и пиано – световна премиера (25.04.2016). Солист на камерен ансамбъл „Софийски солисти“, диригент Иван Стоянов. Централен военен клуб.

Рика Сузуки – Концерт за флейта, пиано и камерен оркестър – световна премиера (21.02.2018). Солист на камерен ансамбъл „Софийски солисти“, в партньорство с японската флейтистка Ацуко Кога, диригент Иван Стоянов.

Нова българска музика – Красимир Тасков – Дивертименто концертанте за две пиана и струнен оркестър – световна премиера (10.10. 2019). Солист на камерен оркестър „Орфей“, диригент Райчо Христов, клавирно дуо Щерева-Симеонова.

Арво Пярт – Концерт за две цигулки и подготвено пиано *Tabula Rasa* премиера в София (28.01.2015). Солист на камерен ансамбъл „Софийски солисти“, диригент Иван Стоянов, в партньорство с цигуларите Йордан Димитров, Евгени Николов. Централен военен клуб

46-ти Международен фестивал **Софийски музикални седмици (30. 05. 2015).** Юбилеен авторски концерт на Александър Йосифов.

Показател 14 Поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата – 3 концерта:

10.09.2019 – Дни на руската клавирна музика Бургас. **24.06. 2015** – „Романтика и съвременност“ – солист на Габровски камерен оркестър, диригент Иван Стоянов, с Александру Гавриловичи – цигулка (Швейцария). **13. 09. 2018** – Дни на камерната

музика Габрово 2018 с Александру Гавриловичи и Стефан Хаджиев – виолончело.

Общо точки по група Г – 205 точки

Група от показатели "Д" – минимални изисквани точки: 80

В тази група са представени (Показател 19 Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата) избрани рецензии – 9 на брой за изви на кандидата в периода 2012-2019.

Общо точки по група Д – 90 точки

Група от показатели "Е" - минимални изисквани точки: 120

Показател 22. Участие в национален научен, образователен или художественотворчески проект – **3 проекта: CD Унгарски танци** от Йоханес Брамс Gega New (2016); Клавирно дуо Щерева-Симеонова осъществи първия студийен интегрален запис на *Славянски танци* от Дворжак за фонда на БНР от български изпълнители; Участие в творческа работилница по композиция на проф. Стефан Драгостинов в Център за култура и дебат Червената къща „Андрей Николов“.

Показател 23: Участие в международен научен, образователен или художественотворчески проект – **2 проекта: 25.03.2015** – Международна научно-практическа конференция в Санкт-Петербург, РДПУ А. И. Херцен, Институт за музика, театър и хореография – участие с научен доклад върху творчеството на Ал. Йосифов за клавирни ансамбли; **11. 09. 2018** Рецитал „Музика от епохата на султан Селим III“ Откриване на XXIII симпозиум на СЕРО (COMITE INTERNATIONAL DES ETUDES PRE-OTTOMANES ET OTTOMANES) в НБУ – **Премиерно изпълнение в България** на клавирни пиеси от „Сборник с песни и творби от турска музика“ от Г-жа Херцмайнска де Слупно, издадени в Константинопол от Ф. Адам, 1800.

Показател 28. Ръководство на майсторски клас, ателие или уъркшоп в областта на изкуствата – осъществен майсторски клас за клавирни дуа по програма „Еразъм+“ в Консерватория в Перуджа, Италия – 2-5. 12. 2019 съвместно с проф. д-р Е. Симеонова

Показател 30. Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации: Награда *Златна лира* от СБМТД за високи художествено-творчески постижения (2018).

Тук бих добавила още:

В Показател 30. Наградата „Золотая муза“ за принос в популяризирането на руската култура и изкуство в България (клавирно дуо Щерева-Симеонова) – **5 точки**

В Показател 31. Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации: II награда и лауреатско звание на V Международен конкурс за клавирни дуа в Япония (клавирно дуо Щерева-Симеонова); Диплом от IX Международен конкурс TIM Италия (клавирно дуо Щерева-Симеонова) – **20 точки.**

Общо точки по група Е – 140 точки

Допълнителна дейност:

Камерни концерти: „Флейтата – вечната вдъхновителка“ с Лидия Ошавкова – флейта и Весела Лалева – флейта (11. 12. 2014, Художествена галерия „Владимир Димитров – Майстора“ – Кюстендил и 08.03.2015г. Студио 5, НДК); **Български културен институт в Будапеща, Унгария** (Интегрално изпълнение на „Славянски танци“ от Антонин Дворжак, Клавирно дуо Щерева-Симеонова, 15.02.2017); **Фестивал „Седмица на камерната музика с международно участие „Константин Илиев“, Добрич 2018** (Интегрално изпълнение на „Славянски танци“ от Антонин Дворжак; Клавирно дуо Щерева-Симеонова, 09.05.2018); **Дни на японската култура „Традиция и бъдеще“ Концерт в памет на японската пианистка проф. Сачико Кодама** (Клавирно дуо Щерева –Симеонова, 19.11.2019, Музей „Земята и хората“)

Участия в: **Концерт по случай 80 години от рождението на проф. д-р Любомир Динолов** (04.03.2015); **Юбилеен концерт по случай 95 години от рождението проф. Лили Атанасова** (клавирно дуо, 19.11. 2016, Камерна зала „България“); **Честване по повод 120 години от рождението на академик Петко Стайнов** (1.12.2016, Галерия „УниАрт“, Нов български университет); **Концерт посветен на 95 годишнината от рождението на Александър Райчев** (Клавирно дуо Щерева-Симеонова, 19.04.2017, зала НМА, „Проф. Панчо Владигеров“); **Концерт на преподаватели от Катедра „Пиано“ при ТКДФ** (Клавирно дуо Щерева-Симеонова, 17.10.

2017, зала НМА, „Проф. Панчо Владигеров“); **Концерт по случай 120 год. от рождението на Панчо Владигеров**

(12.03.2019 Камерна зала „България“); **Концерт на преподаватели от НМА „П.Владигеров“**, посветен на 120 год. от рождението на Панчо Владигеров (1.04.2019, Концертна зала на НМА) **Солист на: Габровски камерен оркестър**, диригент Иван Стоянов (20.06.2018); **Симфонията Видин**, диригент Арто Чифчиян, **Шостакович** - Концерт за пиано и оркестър №2 (01.12 2017); **Хасковски камерен оркестър**, диригент Цанислав Петков (Л. Кожелух Концерт за пиано на четири ръце и оркестър; Клавирно дуо Щерева-Симеонова, 4.06.2019); **Габровски камерен оркестър**, диригент Иван Стоянов (Моцарт-Концерт за пиано и оркестър №4 К 41 G Dur, 26.06.2019)

Студийни записи: **Шопен – Концерт за пиано и оркестър № 2**, диригент Григор Паликаров, сборен симфоничен оркестър (2016); **Моцарт– Концерт за пиано и оркестър № 23**, ла мажор, диригент Григор Паликаров, сборен симфоничен оркестър (2016); **Моцарт– Концерт за пиано и оркестър № 17**, сол мажор, диригент Григор Паликаров, сборен симфоничен оркестър (2017);

Изследователска (творческа) дейност и резултати

Солист на симфонични и камерни оркестри: Като солист Десислава Щерева, освен традиционно свирените клавирни концерти има в репертоара си и рядко изпълнявани произведения като Първият концерт от Сергей Прокофиев; 5 реализирани концерти в Хасково, Разград и Габрово с пет концерта за пиано и оркестър от В. А. Моцарт, създадени на 11 и 17 години, съпоставяйки ги със зрелия шедьовър – Концерт за пиано и оркестър № 23, създаден във Виена на 30-годишна възраст.

Клавирно дуо Щерева – Симеонова: В периода 2017-2019 клавирното дуо осъществява единствения студийн интегрален запис на *Славянски танци* от Антонин Дворжак. Считам това за основен приносен момент по конкурса. Представянето на всички Славянски танци в един концерт е предизвикателство към клавирния ансамбъл, наситени с клавирен виртуозитет. Интегралното концертно изпълнение на този цикъл е рядко не само за България.

Премиери на български и чуждестранни композитори:

(2016) Георги Арnaudов – „Вратите на съня“ – тихи и приглушени симфонии за струнен оркестър и пиано – световна премиера: *„... щастлива съм, че осъществих световната премиера на нова българска творба, която се възприе възторжено от публика и критика. Доказателство за това е последвалият голям интерес към произведението и многократните му изпълнения в България и чужбина. Направен е Концертен запис на БНР*

(2017) Ясен Воденичаров – „Звукове и шепот от кристалната гора“. **Концерт за пиано и струнен оркестър – световна премиера:** *Поласкана съм, че тази интересна творба бе специално написана и посветена на мен от изтъкнатия български композитор Ясен Воденичаров. Като изявен експериментатор в областта на тембъра, този концерт ще бъде запомнен и с оригиналното решение на автора във финалната част на творбата – в кодата, част от музикантите чрез докосване на 6 кристални чаши създават неземна звукова атмосфера; публиката се пренася във фантастичния свят на кристална красота и екзотична медитация. Бягството от конвенционални решения в творбата, преобладаването на тембровите търсения, приближаването на фактурата по-скоро до тази на концерто гросо, отколкото до моделите на романтичните концерти, е значимо обогатяване на българския клавирен репертоар.*

(2018) Рика Сузуки – Концерт за флейта, пиано и камерен оркестър – световна премиера: *Произведението на живеещата в Париж японска композиторка Рика Сузуки е написано специално за този изпълнителски състав. Клавирната партия е натоварена с виртуозитет и е втъкана в оркестровата фактура в сложни ритмични комбинации и ансамблови конфигурации с останалите партии. Авторката е поверила на всички изпълнители и задачата да обогатят темброво фактурата с помощта на различни екзотични духови и ударни инструменти. Част от тях са непознати в България традиционни японски инструменти. Използването на допълнителен инструментариум натоварва и обогатява партията на пианото и определено е провокация към реакциите на изпълнителя. **Концертът е записан и излъчен по програма „Христо Ботев“ на БНР.***

(2019) Красимир Тасков – Дивертименто кончертанте за две пиана и струнен оркестър – световна премиера като солист на камерен оркестър „Орфей“, диригент Райчо Христов

Клавирно дуо Щерева – Симеонова. Нова българска музика 2019. Красимир Тасков посвети и повери на нашия ансамбъл – клавирно дуо Щерева-Симеонова, премиерата на своето Дивертименто концертанте. Произведението е с пределни контрастни състояния, ансамблови и метроритмични трудности. Авторът използва много джазови идиоми, които са наточени с виртуозност и са втъкани в комплементарна фактура от бароков тип. Премиерата на пиесата имаше добър прием и беше **записана от звукозаписен екип на СБК**.

(2015) Арво Пярт – Концерт за две цигулки и подготвено пиано *Tabula Rasa* – премиера в София: Концертът „Табула раза“ на Арво Пярт е сред „хитовите“ му композиции и заедно с „Кантус в памет на Бенджамин Бритън“ печели световна слава на естонския композитор. Партията на подготвеното пиано играе ролята на тих философски коментар, който опонира на все по-разгръщащите се виртуозни цигулковии партии в първата част и хармонично приглася на пределната статика във втората. **Концертът е записан и излъчен по програма „Христо Ботев“ на БНР.**

(2015) – Александър Йосифов – премиери на 4 творби за клавирни ансамбли

Това е последният авторски концерт приживе на Александър Йосифов. На него бяха представени световни премиери на пиеси с различни формати клавирни ансамбли за четири, шест и осем ръце. Пиесите бяха изпълнени на едно и две пиана, в партньорство на дуото с двама от най-изтъкнатите представители на българската клавирна школа – професорите Йовчо Крушев и Димо Димов. **Реализиран е Концертен запис за БНР и БНТ**

(2018) Рецитал „Музика от епохата на султан Селим III“ – премиерно изпълнение в България на 8 клавирни пиеси от „Сборник с песни и творби от турска музика“ от Г-жа Херцмайнска де Слупно, издадени в Константинопол от Ф. Адам, 1800.

Аула на Нов български университет Рециталът е във връзка с провеждането на XXIII СИМПОЗИУМ НА СІЕРО (COMITE INTERNATIONAL DES ETUDES PRE-OTTOMANES ET OTTOMANES) МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ (11 – 14 СЕПТЕМВРИ 2018)

Представената иновативна и висококачествена концертна изпълнителска дейност е особено приносна и достатъчна за защита на академичната длъжност професор по пиано в НМА., ТКДФ.

Учебна и преподавателска дейност

Като преподавател с приблизително 25 годишен стаж в катедра „Пиано“ – ТКДФ на НМА и в департамент Музика на НБУ д-р Десислава Щерева се стреми да прилага опита си на концертиращ изпълнител и да стимулирам младите музиканти към участия в конкурси, фестивали и концертни изяви. Студентите й редовно участват в ежегодни общи концерти, продукции и колоквиуми на катедра *Пиано* в ТКДФ. В периода 2015-2019 се открояват постиженията на следните нейни студенти: **I награда на Дуня Стоич** флейта (Хърватска) в XXIII международен конкурс за инструменталисти и композитори *Музиката и земята*, София, 04.2015) със съпровод на Щерева; **III награда на Мария Рандева** (НБУ) на IV Международен конкурс за пианисти-непрофесионалисти *Vivariano*, София, 04.2015; **I награда на Йоана Георгиева** (НМА) на Конкурс в рамките на IX студентски фестивал на изкуствата Благоевград 10. 2018; Участие на **Йоана Георгиева** в Деня на отворените врати на Софийската филхармония *Обичам българската музика* в камерна зала „България“ 03. 03.2019; представя като изпълнител Токата за пиано от **Емерих Амбил** – студент по композиция на проф. Стефан Драгостинов и мой студент по пиано (НБУ) в рамките на *Творческа работилница по композиция* на Стефан Драгостинов 18.01.2018 „Червената къща“ Андрей Николов. Концерт с докторант **Лейля Бекири-Вула** флейта (НБУ) Македония (02.03. 2018, Галерия УниАрт, НБУ); Концерт на студенти на Десислава Щерева съвместно със студенти на д-р Наталия Афеян (29. 11. 2018, Галерия УниАрт, НБУ); Камерен концерт на студенти на Десислава Щерева (Събитието е включено в рамките на дни на изкуствата на НБУ, 12. 06. 2019, Галерия УниАрт).

Административна и обществена дейност

Доц. д-р Десислава Щерева е канена като жури в (което бих приела като обществена нейна дейност.): Добротворчество – Конкурс за млади музиканти, художници, писатели

и младежи в затруднено финансово положение София, 16.10.2014-21.04.2015; Национален конкурс за музикално изкуство „Орфеева дарба“ София, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019; IX Фестивал-Конкурс „С крилете на музиката“ София 2019. Нямам данни тя да има административни ангажименти в двете институции в които е на щат – НМА и НБУ в София.

Лични впечатления от кандидата (ако има такива) Познавам доц. д-р Десислава Щерева отдавна. Тя е щатен преподавател в НБУ и НМА. Тя е последователна, интелигентна, отзивчива. Работи задълбочено. Етична е и отговорна. Много добър пианист и професионалист. Добър преподавател. Смятам, че НМА ще спечели от нейната защита на позицията професор по пиано в ТКДФ на НМА.

Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата
Нямам.

Становището може да завърши със следната оценка:

Въз основа на всичко посочено по-горе, както и на направените изводи върху предложените творческа и преподавателска дейност на доц. д-р Десислава Димитрова Щерева, имайки предвид нейната голяма и висококачествена пианистична активност, приносния характер на предложените преподавателски и научно-творчески изяви, **давам своята положителна оценка** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса за „професор“ (пиано към ТКДФ на НМУ) в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, да предложат на уважаемия Академичен съвет на НМА да избере доц. д-р Десислава Щерева за академичната длъжност „професор“ според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Дата 6.01.2020

Подпис:

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова